

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 VI

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Justitie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

B. BEGROTINGSTOELICHTING

Inhoudsopgave	blz.
1. Inleiding	3
2. Het beleid	3
2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	3
2.2 De beleidsartikelen	5
11 Nederlandse rechtsorde	5
12 Rechtspleging en rechtsbijstand	6
13 Rechtshandhaving en criminaliteitsbestrijding en terrorismebestrijding	7
14 Jeugd	8
15 Vreemdelingen	9
17 Internationale rechtsorde	11
2.3 De niet-beleidsartikelen	11
Niet-beleidsartikel 91 Algemeen	11
Niet-beleidsartikel 92 Nominaal en onvoorzien	12
Niet-beleidsartikel 93 Geheime uitgaven	12

1. INLEIDING

Dit is de 1ste suppletoire begroting 2009 van het Ministerie van Justitie. Deze suppletoire begroting hangt samen met de Voorjaarsnota 2009.

In hoofdstuk 2 zijn allereerst de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties per beleidsartikel opgenomen (paragraaf 2.1). In paragraaf 2.2 is per beleidsartikel de tabel budgettaire gevolgen van beleid opgenomen. In paragraaf 2.3 gebeurt dit voor de niet-beleidsartikelen. In de tabel budgettaire gevolgen van beleid staat per beleidsartikel kolomsgewijs de stand ontwerpbegroting 2009, de mutaties betreffende de nota van wijziging en amendementen op de ontwerpbegroting 2009, de mutaties 1ste suppletoire begroting 2009, de stand 1ste suppletoire begroting 2009 en de mutaties bij de 1ste suppletoire begroting 2009 voor de jaren 2010 tot en met 2013, inclusief nota's van wijzigingen en amendementen op de ontwerpbegroting 2009.

Vervolgens worden bij het (niet-)beleidsartikel alle uitgaven- en ontvangstenmutaties groter dan € 5,0 miljoen toegelicht. Indien politiek relevant, worden ook kleinere mutaties toegelicht.

De loonbijstelling (€ 159,3 miljoen) en de prijsbijstelling (€ 28,4 miljoen) zijn vooralsnog geparkeerd op de niet-beleidsdoelstelling 92.1 «Nominaal en onvoorzien». Deze middelen worden bij de ontwerpbegroting 2010 verdeeld over de Justitie-onderdelen.

2. HET BELEID

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties (2.1), de mutaties op de beleidsartikelen (2.2) en de mutaties op de niet-beleidsartikelen (2.3) aan de orde.

2.1. OVERZICHT BELANGRIJKSTE UITGAVEN- EN ONTVANGSTENMUTATIES

Toelichtingen op de belangrijkste mutaties:

Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2009 (Voorjaarsnota) x € 1 000

	Beleidsartikel	Uitgaven
Stand vastgestelde begroting 2009		5 730 878
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) Kasschuif rechtsbijstand	12	40 300
2) Forensische zorg strafrechtelijk kader	13	15 000
3) Daling behoefte gevangeniswezen	13	13 000
4) Daling behoefte jeugdcellen	14	- 14 600
5) Bezetting regulier COA	15	133 700
6) Hogere asielinstroom	15	58 000
7) Efficiënter kasbeheer	92	- 15 000
Overige mutaties		245 583
Stand 1ste suppletoire begroting 2009		6 206 861

Uitgaven

1) Kasschuif rechtsbijstand

De in de Tweede Kamer besproken maatregelen op het gebied van de rechtsbijstand (TK 31 753) zullen vanwege onder meer een aantal noodzakelijke wetwijzigingen niet direct de volledige taakstelling van € 50

miljoen per jaar opleveren. Door middel van een kasschuif worden de tekorten in de jaren 2009 en 2010 gecompenseerd met de overschotten in de jaren 2011 t/m 2014. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader met € 40,3 miljoen op operationele doelstelling 12.2 «Adequate toegang tot het rechtsbestel».

2) Forensische zorg strafrechtelijk kader

Met ingang van 2007 is de verantwoordelijkheid voor de forensische zorg in het strafrechtelijk kader overgegaan van VWS (Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten) naar Justitie. De financiële middelen zijn overgeheveld op basis van het productieniveau 2006, inclusief de op dat moment door VWS afgegeven toelatingen voor toekomstige uitbreidingen. In de forensische zorg is reeds jaren sprake van een sterk autonome groei. Daarnaast zijn er aanvullende middelen nodig voor nieuw gecontracteerde aanbieders om de zorg te kunnen blijven garanderen. Ter financiering van de autonome groei van de forensische zorg in het strafrechtelijk kader is het budgettaire kader van de operationele doelstelling 13.4. «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» verhoogd met € 15 miljoen.

3) Daling behoefte gevangeniswezen

Op basis van het prognosemodel Justitiële ketens (PMJ) wordt voor de komende jaren een daling voorzien van de benodigde celcapaciteit. Het afstoten en/of buiten gebruik stellen van celcapaciteit heeft gevolgen voor de omvang van het personeelsbestand. De personele krimp zal naar verwachting op termijn grotendeels worden gerealiseerd door natuurlijk verloop. In 2009 zullen echter frictiekosten optreden in de vorm van reorganisatiekosten, salarisbetalingen voor boventalligen, herplaatsing en detachering. Hiervoor is het budgettaire kader van operationele doelstelling 13.4. «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» verhoogd met € 13 miljoen. Naar verwachting zullen vanaf 2010 besparingen worden gerealiseerd als gevolg van het verlagen van de capaciteit.

4) Daling behoefte Justitiële jeugdinstellingen

Op basis van het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) wordt voor de komende jaren een lagere behoefte aan strafrechtelijke capaciteit voor jeugdigen voorzien. De verlaging van de middelen voor strafrechtelijke jeugdcapaciteit gaat niet gepaard met het daadwerkelijk sluiten van bestaande instellingen. Het betreft een afroaming van de beschikbare middelen voor nog te realiseren capaciteit. Dit leidt in 2009 tot een verlaging van het budgettaire kader van € 14,6 miljoen op operationele doelstelling 14.2 «Tenuitvoerlegging justitiële sancties jeugd».

5) Bezetting Regulier Centraal Opvangorgaan Asielzoekers

De gemiddelde bezetting van het COA zal naar verwachting in 2009 stijgen van 13 644 naar 20 305 mensen. Door een stijging van de asielinstroom, neemt de bezetting van de opvang toe. Hierbij speelt een rol dat de groei van de verwerkingscapaciteit van de IND achterblijft bij de stijging van de asielinstroom, waardoor aanvragen minder voortvarend kunnen worden behandeld. Ondanks het feit dat er wezenlijke voortgang is geboekt in de uitstroom van statushouders en uitgeprocedeerden uit de opvang, is hier nog sprake van enige achterstand. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van € 133,7 miljoen op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf».

6) Hogere asielinstroom

Op basis van de asielinstroom in 2008 is de verwachte asielinstroom voor 2009 en 2010 op 17 000 geraamd. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van € 58 miljoen op operationele doelstelling 15.1 «Verblijfsrechten vreemdelingen».

7) Efficiënter kasbeheer

De liquide middelen van de baten- en lastendiensten worden eenmalig afgeroomd, gezien de huidige omvang van deze middelen. Dit heeft geen invloed op de geplande activiteiten.

Ontvangsten:

Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2009 (Voorjaarsnota) x € 1 000

	Beleidsartikel	Ontvangsten
Stand vastgestelde begroting 2009		1 253 338
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
1) ODA toerekening hogere instroom asiel	15	15 441
Overige mutaties		18 172
Stand 1ste suppletoire begroting 2009		1 286 951

ODA toerekening hogere instroom asiel

De actualisering van de gegevens over de in- en uitstroom in de vreemdelingenketen heeft een bijstelling van de ODA toerekening als gevolg. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van de geraamde ontvangsten van € 15,4 miljoen op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf».

2.2 DE BELEIDSARTIKELLEN

11 NEDERLANDSE RECHTSORDE

11 Nederlandse rechtsorde Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	11 480	0	4 092	15 572	36	- 14	- 14	- 14
Apparaat-uitgaven	11 480	0	4 092	15 572	4 136	- 14	- 14	- 14
11.1 (Nationale) wetgeving	6 150	0	92	6 242	36	- 14	- 14	- 14
11.1.1 Directie Wetgeving	6 150	0	92	6 242	36	- 14	- 14	- 14
11.2 Wetgevingskwaliteits- beleid	5 330	0	4 000	9 330	4 100	0	0	0
11.2.1 Directie Wetgeving	5 330	0	4 000	9 330	4 100	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

Op dit beleidsterrein hebben zich geen wijzigingen voorgedaan die een toelichting behoeven.

12 RECHTSPLEGING EN RECHTSBIJSTAND

12 Rechtspleging en rechtsbijstand Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	1 342 926	0	45 989	1 388 915	50 670	34 270	25 770	23 370
Programma-uitgaven	1 342 926	0	45 989	1 388 915	50 670	34 270	25 770	23 370
12.1 Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspleging	911 796	0	4 919	916 715 916 348	12 000	15 000	15 000	15 000
Waarvan juridisch verplicht								
12.1.1 Raad voor de rechtspraak – gerechten	869 983	0	4 920	874 903	12 000	15 000	15 000	15 000
12.1.2 Hoge Raad	26 022	0	- 1	26 021	0	0	0	0
12.1.3 Overige diensten	15 791	0	0	15 791	0	0	0	0
12.2 Adequate toegang tot het rechtsbestel	431 130	0	41 070	472 200 438 957	38 670	19 270	10 770	8 370
Waarvan juridisch verplicht								
12.2.1 Raden voor rechtsbijstand	396 806	0	40 900	437 706	38 500	19 100	10 600	8 200
12.2.2 Overig	34 324	0	170	34 494	170	170	170	170
Ontvangsten	184 895	0	5 000	189 895	12 000	15 000	15 000	15 000
Waarvan Griffie-ontvangsten	176 526	0	5 000	181 526	12 000	15 000	15 000	15 000

Het niet-juridische verplichte deel op dit beleidsartikel is gereserveerd voor bestuurlijk gebonden uitgaven via diverse subsidiebeschikkingen, onder meer voor de Stichting Geschillencommissie Consumentenzaken, de Nederlandse Orde van Advocaten en het Bureau Financieel Toezicht. Daarnaast zijn er middelen gereserveerd voor de gesubsidieerde rechtsbijstand in de vorm van toevoegingen en piketten. Ook zijn er middelen bestemd voor toezicht en onderzoek, bijvoorbeeld op het terrein van rechtspraak, schuldsanering en rechtsbijstand.

Toelichting op beleidsartikel 12

Mutaties uitgaven

Hogere kosten rechtspraak (civiel en bestuur)

Als gevolg van de economische crisis is de verwachting dat de instroom van het aantal civiele en bestuurszaken zal stijgen. Dit wordt veroorzaakt door een hogere instroom van zaken op het gebied van bijvoorbeeld insolventies, arbeids- en handelsconflicten. Dit leidt tot een verhoging van het budgettaire kader met € 5 miljoen in 2009 op operationele doelstelling 12.1 «Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspleging».

Kasschuif rechtsbijstand

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 40,3 miljoen op operationele doelstelling 12.2 «Adequate toegang tot het rechtsbestel» toegelicht.

Hogere kosten rechtsbijstand

Als gevolg van de economische recessie wordt een forse toename van het aantal toevoegingen verwacht. Oorzaken zijn met name de toename van het aantal faillissementen en arbeidsconflicten. Dit leidt tot een verhoging van het budgettaire kader met € 5 miljoen in 2009 op operationele doelstelling 12.2 «Adequate toegang tot het rechtsbestel».

Mutaties Ontvangsten

Ophoging griffieontvangsten

De opbrengsten griffierechten vallen naar verwachting hoger uit dan tot dusver is geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door de verwachte toename van de instroom van zaken in de rechtspraak. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van de geraamde ontvangsten met € 5 miljoen op operationele doelstelling 12.1 «Slagvaardige en kwalitatief goede rechtspleging».

13 RECHTSHANDHAVING, CRIMINALITEITSBESTRIJDING EN TERRORISMEBESTRIJDING

13 Rechtshandhaving, criminaliteitsbestrijding en terrorismebestrijding Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	2 746 513	0	64 346	2 810 859	29 576	8 961	- 8 740	- 1 476
Programma-uitgaven	2 746 513	0	65 122	2 811 635	29 576	8 961	- 8 740	- 1 476
13.1 Preventieve maatregelen	21 265	0	85	21 350	69	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht					21 294			
13.1.1 Dienst Justis	6 130	0	- 2	6 128	0	0	0	0
13.1.2 Overig	15 135	0	87	15 222	69	0	0	0
13.3 Handhaving en vervolging	731 836	0	17 241	749 077	21 300	14 493	15 804	16 482
Waarvan juridisch verplicht				639 112				
13.3.1 Rechtshandhaving	100 749	0	11 591	112 340	18 017	14 578	16 504	17 382
13.3.2 Openbaar Ministerie	566 643	0	4 043	570 686	1 700	- 1 300	- 1 400	- 1 400
13.3.3 NFI	64 444	0	1 607	66 051	1 583	1 215	700	500
13.4 Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties	1 914 902	- 470	49 366	1 963 798	5 495	- 12 878	- 28 056	- 20 770
Waarvan juridisch verplicht				1 922 951				
13.4.1 DJI-gevangeniswezen- regulier	1 006 178	0	26 230	1 032 408	21 196	- 36 652	- 50 217	- 42 167
13.4.2 DJI-TBS	590 392	- 470	15 100	605 022	17 061	16 899	16 899	16 899
13.4.3 Reclassering	244 753	0	6 630	251 383	17 711	17 833	17 900	17 950
13.4.5 CJIB	67 881	0	155	68 036	- 9 090	- 11 962	- 13 647	- 14 461
13.4.6 Overig	5 698	0	1 251	6 949	1 009	1 004	1 009	1 009
13.5 Slachtofferzorg	42 793	470	- 273	42 990	2 130	2 297	2 2 92	2 292
Waarvan juridisch verplicht				42 990				
13.5.1 Slachtofferhulp Nederland (SHN)	20 082	470	- 303	20 249	1 627	1 642	1 556	1 506
13.5.2 Schadefonds Gewelds- misdrijven (SGM)	22 711	0	30	22 741	503	655	736	786
13.6 Terrorismebestrijding	35 717	0	- 1 297	34 420	582	5 049	1 220	520
Waarvan juridisch verplicht				26 954				
13.6.1 NCTb	32 578	0	- 1 239	31 339	582	5 049	1 220	520
13.6.2 IND	3 139	0	- 58	3 081	0	0	0	0
Ontvangsten	889 708	0	13 172	902 880	6 176	0	0	0
Waarvan Boeten & Transacties	858 785	0	0	858 785	0	0	0	0
Waarvan Pluk ze	25 820	0	8 000	33 820	5 000	0	0	0

Het niet-juridisch verplichte deel op dit beleidsartikel is bestuurlijk gereserveerd voor onder meer strafrechtelijke handhaving door het Openbaar Ministerie en terrorismebestrijding. Daarnaast is een gedeelte complementair noodzakelijk of anderszins bestuurlijk gebonden. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om projecten als Meld Misdad Anoniem, Justitie in de Buurt, Regionale Arrondissementale Justitiële Beraden en bestrijding voetbalvandalisme. Indien de middelen niet besteedbaar zijn, heeft dit consequenties voor de capaciteit bij het OM en het CJIB. Voor wat betreft het programma Veiligheid begint bij Voorkomen (VbbV) worden op dit moment plannen opgesteld waardoor in de loop van 2008/2009 steeds meer geld bestuurlijk gebonden zal zijn.

Toelichting op beleidsartikel 13

Mutaties uitgaven

Kasschuif uitstapprogramma prostitutie

Als gevolg van het amendement Anker (Kamerstukken II, 2007–2008, 31 474 VI, nr. 7) is in 2008 een bedrag van € 15 miljoen op de Justitiebegroting beschikbaar gekomen voor uitstapprogramma's voor ex-prostituees. De opstelling van een subsidieregeling kost echter enige tijd waardoor in 2008 deze middelen nauwelijks zijn uitgeput. De resterende middelen zijn toegevoegd aan de Justitiebegroting 2009 (€ 7 miljoen) en 2010 (€ 7 miljoen). Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van €7 miljoen op operationele doelstelling 13.3. «Handhaving en vervolging».

Brandveiligheid gevangeniswezen

Voor het verder op orde brengen van de brandveiligheid in de Justitiële inrichtingen zijn extra middelen toegevoegd aan de Justitiebegroting. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van € 5 miljoen op operationele doelstelling 13.4. «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties».

Daling behoefte gevangeniswezen

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 13 miljoen op operationele doelstelling 13.4 «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» toegelicht.

Staatkundige Hervorming van de Nederlandse Antillen

Vooruitlopend op de staatkundige veranderingen op de Antillen is Justitie reeds begonnen met het overnemen van bepaalde taken op de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Met betrekking tot de detentie gaat het om de volgende activiteiten:

1. Op korte termijn moet de huidige detentiefaciliteit op het niveau van de vigerende internationale normen (CPT-norm) worden gebracht.
2. Op middellange termijn zal op Bonaire en Sint Eustatius (multifunctionele) detentiefaciliteit worden gecreëerd op minimaal CPT-niveau. Dit betreft capaciteit voor volwassenen, jeugdigen en vreemdelingen.

Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van € 6,4 miljoen op operationele doelstelling 13.4. «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties».

Forensische zorg strafrechtelijk kader

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 15 miljoen op operationele doelstelling 13.4 «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties» toegelicht.

Productiebudget Reclassering

De werkzaamheden van de reclassering nemen verder toe. Tendens is dat er minder gevangenisstraffen opgelegd worden en steeds meer taakstraffen. Daarnaast wordt langer toezicht gehouden op ex-gedetineerden en ex TBS-gestelden in het kader van het voorkomen van recidive. Ook wordt toezicht steeds vaker als zelfstandige straf opgelegd. Voorts krijgt de nazorg een steeds grotere betekenis en worden maatwerktrajecten uitgezet in het kader van justitiële verslavingszorg.

Dit palet aan verschillende sancties doet het productiebudget van de reclassering toenemen. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van € 5 miljoen op operationele doelstelling 13.4. «Tenuitvoerlegging strafrechtelijke sancties».

Mutaties Ontvangsten

Verhoging ontvangsten Pluk-Ze

Op grond van de realisatie van Pluk-Ze in 2008 en eerdere jaren is de verwachting dat in 2009 de ontvangsten hoger zullen zijn dan het eerder vastgestelde kader. In 2009 is daarom een meevaller ingeboekt van € 8 miljoen op operationele doelstelling 13.3. «Handhaving en vervolging».

Overig

In de Verdiepingsbijlage van de begroting 2009 zijn abusievelijk de volgende subsidies m.b.t. artikel 13. 4. 3. niet opgenomen:

- € 9 200 000 aan DOOR, Exodus Nederland, Moria en de Ontmoeting (DEMO) ten behoeve van extramurale reïntegratietrajecten (inclusief OVA 2008) en PP plaatsen;
- € 1 750 000 aan vrijwilligerssubsidies ten behoeve van het geven van schoolvoorlichting, het bezoeken van gedetineerden in de PI en de naadloze overdracht;
- € 108 000 aan Stichting Epafra ten behoeve van pastorale zorg aan Nederlandse gedetineerden in buitenlandse detentie.

Met opname van deze posten in de 1ste suppletoire is alsnog de (specifieke) wettelijke grondslag van deze subsidies geregeld.

14 JEUGD

14 Jeugd

Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	571 219	0	21 479	592 698	- 32 838	- 25 348	- 30 848	- 37 248
Programma-uitgaven	571 219	0	- 22 480	548 739	- 32 838	- 25 348	- 30 848	- 37 248
14.1 Uitvoering jeugd- bescherming	10 869	0	- 42	10 827	0	0	0	0
Waarvan juridisch verplicht				10 216				
14.1.1 RvdK – civiele maatregelen	4 722	0	- 42	4 680	0	0	0	0
14.1.4 Overig	6 147	0	0	6 147	0	0	0	0
14.2 Tenuitvoerlegging justitiële sancties jeugd	560 350	0	- 22 438	537 912	- 32 838	- 25 348	- 30 848	- 37 248
Waarvan juridisch verplicht				491 921				
14.2.1 DJI – jeugd	351 972	0	- 16 441	335 531	- 28 448	23 748	- 27 948	- 32 648
14.2.2 RvdK – strafzaken	90 355	0	- 3 700	86 655	- 5 400	- 7 900	- 9 200	10 900
14.2.3 HALT	13 062	0	- 400	12 662	- 400	- 400	- 400	- 400
14.2.4 Bureaus jeugdzorg – jeugdreclassering	57 493	0	3 000	60 493	6 700	6 700	6 700	6 700
14.2.5 DJJ – overig	47 468	0	- 4 897	42 571	- 5 290	0	0	0
Ontvangsten	1 487	0	0	1 487	0	0	0	0

Het niet-juridische verplichte deel op dit beleidsartikel is gereserveerd. Dit budget is vooral bestemd voor activiteiten op het gebied van de aanpak van de jeugdcriminaliteit en de verbetering van de kwaliteit van de JJI's.

Daling behoefte Justitiële jeugdinrichtingen

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 14,6 miljoen op operationele doelstelling 14.2 «Tenuitvoerlegging justitiële sancties jeugd» toegelicht.

15 VREEMDELINGEN

15 Vreemdelingen

Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	850 296	0	214 826	1 065 122	158 140	6 026	3 205	3 205
Programma-uitgaven	850 296	0	214 826	1 065 122	158 140	6 026	3 205	3 205
15.1 Verblijfsrechten vreemdelingen	207 819	0	58 749	266 568	42 768	3 954	1 133	1 133
Waarvan juridisch verplicht				263 716				
15.1.1 IND	207 561	0	58 829	266 390	42 768	3 954	1 133	1 133
15.1.2 Overig	258	0	- 80	178	0	0	0	0
15.2 Opvang gedurende beoordeling verblijf	356 917	0	153 100	510 017	115 400	2 100	2 100	2 100
Waarvan juridisch verplicht				510 017				
15.2.1 COA en overige opvanginstellingen	321 229	0	153 100	474 329	115 400	2 100	2 100	2 100
15.2.2 Overige instellingen	35 688	0	0	35 688	0	0	0	0
15.3 Terugkeer vreemdelingen	285 560	0	2 977	288 537	- 28	- 28	- 28	- 28
Waarvan juridisch verplicht				280 573				
15.3.1 DJI – vreemdelingenbewaring	160 708	0	0	160 708	0	0	0	0
15.3.2 DJI – uitzetcentra	42 452	0	0	42 452	0	0	0	0
15.3.3 IND	23 412	0	0	23 412	0	0	0	0
15.3.4 Overig	6 605	0	0	6 605	0	0	0	0
15.3.5 Dienst terugkeer en vertrek	52 383	0	2 977	55 360	- 28	- 28	- 28	- 28
Ontvangsten	175 175	0	15 441	190 616	0	0	0	0

Het niet-juridisch verplichte deel van het budget op dit beleidsartikel is geormerkt voor onder meer de Vereniging Vluchtelingenwerk Nederland, voor de begeleiding van asielzoekers. Daarnaast is een deel gereserveerd voor de Internationale Organisatie voor Migratie teneinde haar in staat te stellen om (gewezen) asielzoekers te faciliteren om het Nederland vrijwillig te verlaten.

Toelichting op beleidsartikel 15

Mutaties uitgaven

Hogere asielinstream

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 58 miljoen op operationele doelstelling 15.1 «Verblijfsrechten vreemdelingen» toegelicht.

Reguliere bezetting Centraal Opvangorgaan Asielzoekers (COA)

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 133,7 miljoen op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf» toegelicht.

Voorzieningen tijdelijke noodvoorziening (TNV)

Gezien de langere verblijfsduur van asielzoekers in de tijdelijke noodvoorziening (TNV) is bij Najaarsnota 2008 besloten om het niveau van de voorzieningen op het gebied van maaltijden, onderwijs en gezondheidszorg te verhogen (€ 6,250 mln.). De hogere verwachte asielinstream voor 2009

betekend dat de verblijfsduur in de TNV niet zal afnemen. Om deze reden wordt het voorzieningenniveau voor 2008 doorgetrokken naar 2009. Dit leidt in 2009 tot een verhoging van het budgettaire kader van € 6,1 miljoen op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf».

Mutaties Ontvangsten

Toerekening ODA hogere instroom asiel

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 15,4 miljoen op operationele doelstelling 15.2 «Opvang gedurende beoordeling verblijf» toegelicht.

17 INTERNATIONALE RECHTSORDE

17 Internationale rechtsorde Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	1 886	0	0	1 886	0	0	0	0
Apparaat-uitgaven	1 886	0	0	1 886	0	0	0	0
17.1 Internationale regelgeving	1 886	0	0	1 886	0	0	0	0
17.1.1 Directie Wetgeving	1 886	0	0	1 886	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

Op dit beleidsterrein hebben zich geen wijzigingen voorgedaan die een toelichting behoeven.

2.3 DE NIET-BELEIDSARTIKELN

91 ALGEMEEN

91 Algemeen Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	213 543	0	- 890	212 653	- 1 423	4 027	1 127	527
Apparaat-uitgaven	214 224	0	- 890	213 334	- 1 423	4 027	1 127	527
91.1 Algemeen	214 224	0	- 890	213 334	- 1 423	4 027	1 127	527
91.1.1 Effectieve besturing van het Justitie apparaat	214 224	0	- 890	213 334	- 1 423	4 027	1 127	527
Ontvangsten	2 073	0	0	2 073	0	0	0	0

Op dit beleidsterrein hebben zich geen wijzigingen voorgedaan die een toelichting behoeven.

92 NOMINAAL EN ONVOORZIEN

92 Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	- 2 455	- 8 221	169 324	158 648	129 415	111 200	170 994	171 673
Apparaat-uitgaven	- 2 455	- 8 221	169 324	158 648	129 415	111 200	170 994	171 673
92.1 Nominaal en onvoorzien	- 2 455	- 8 221	169 324	158 648	129 415	111 200	170 994	171 673
92.1.1 Nominaal en onvoorzien	- 2 455	- 8 221	169 324	158 648	129 415	111 200	170 994	171 673
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

Efficiënter kasbeheer

In paragraaf 2.1 «overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangsten-mutaties» wordt deze mutatie met een omvang van € 15 miljoen toegelicht.

Loonbijstelling tranche 2009

In 2009 is een bedrag van € 159,3 miljoen ontvangen voor loonbijstelling. Deze middelen zijn verwerkt op het niet-beleidsartikel 92.1 «Nominaal en onvoorzien». Dit bedrag wordt bij de ontwerpbegroting verdeeld over de Justitie-onderdelen.

Prijsbijstelling tranche 2009

In 2009 is een bedrag van € 28,4 miljoen ontvangen voor prijsbijstelling. Deze middelen zijn verwerkt op het niet-beleidsartikel 92.1 «Nominaal en onvoorzien». Dit bedrag wordt bij de ontwerpbegroting verdeeld over de Justitie-onderdelen.

93 GEHEIM

93 Geheim

Budgettaire gevolgen van beleid

x € 1 000

	Stand OB 2009	Mutaties NvW en amend.	Mutaties 1ste suppl. 2009	Stand 1ste suppl. 2009	Mutatie 2010 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2011 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2012 (incl. NvW en amend.)	Mutatie 2013 (incl. NvW en amend.)
Verplichtingen	3 010	0	0	3 010	0	0	0	0
Programma-uitgaven	3 010	0	0	3 010	0	0	0	0
93.1 Geheim	3 010	0	0	3 010	0	0	0	0
93.1.1 Geheime uitgaven	3 010	0	0	3 010	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0	0

Op dit beleidsterrein hebben zich geen wijzigingen voorgedaan die een toelichting behoeven.